

Yttrande över SOU 2020:18, betänkande av utredningen om framtidens järnvägsunderhåll, Dnr 596/2020

Beskrivning av ärendet

Infrastrukturdepartementet har skickat SOU-utredningen "Framtidens järnvägsunderhåll" till Helsingborgs stad. Stadsbyggnadsnämnden svarar för stadens räkning direkt till departementet.

Den 16 augusti 2018 tillsattes en utredare med uppdrag att ta fram förslag till hur det basunderhåll som bedrivs av Infranord AB för Trafikverkets räkning kan överföras till myndigheten. Uppdraget utvidgades med att bland annat utreda och ta fram förslag på följande:

- kriterier för urval av överförande av basunderhåll till Trafikverket,
- funktioner, volymer och geografisk spridning för underhåll i Trafikverkets egen regi,
- utvärdering och uppföljning av ett överförande i förhållande till konkurrensutsatt verksamhet,
- hur Trafikverket kan stärka sin roll som beställare av basunderhåll för järnvägsanläggningen,
- eventuella förändringar i marknadsförutsättningar i syfte att främja konkurrensen,
- behovet av att Trafikverket äger och förvaltar maskinella resurser för järnvägsunderhåll,
- hur föreslagna förändringar bör genomföras och vilka åtgärder som bör vidtas

Sammanfattning av utredningens förslag

Utgångspunkten har varit de transportpolitiska målen där det övergripande målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Förslagen ska bidra till en mer robust och tillgänglig järnväg till gagn för såväl resenärer som köpare av godstransporter, att Trafikverket kan stärka sin kontroll av järnvägsunderhållet och ett modernt, mer effektivt järnvägsunderhåll för framtidens krav.

Kortfattat innebär förslagen följande för Trafikverket:

- Erhålla bättre kunskap om järnvägsanläggningen genom att förbättra utveckling, registrering och analys av dess tillståndsmätning samt ta direkt övergripande ansvar för teknikutveckling inom järnvägsunderhållet samt styra och utföra tillståndsmätning i högre grad.
- Rätt tider i anläggningen för underhållsarbeten genom att förbättra produktionsplaneringen tillsammans med entreprenören och stimulera förbättrade underhållsåtgärder.
- Utveckla affärsformer med rätt drivkrafter och utveckla upphandling i konkurrens
- Underhåll i egen regi för utvecklad förmåga där Trafikverket väljer ut ett antal baskontrakt och teknikkontrakt.
- Etablering av underhåll i egen regi genom att bilda en resultatenhet inom Trafikverket.
- En maskinpool i Trafikverkets regi som utökas och förbättras.

- Mobilisering i järnvägsbranschen genom att ge Trafikverket ett sektorsuppdrag att i relevanta delar samordna järnvägsbranschen för att klara framtidens utmaningar.
- Etablering av särskild analysenhet för uppföljning av åtgärdsförslagen, förstärkning av styrning och skapa modell för kunskapsspridning.

Stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter

Stadsbyggnadsförvaltningen är positiv till utredningens förslag. Helsingborgs stad med dess hamn är beroende av flera statliga järnvägar och därmed ett väl fungerande järnvägsunderhåll. Våra mål för utveckling av hållbara transporter innebär att järnvägsanläggningarna behöver utvecklas och ha en god standard för att göra tågtrafiken än mer attraktiv för personresor och godstransporter.

Ur Helsingborgs stads synvinkel behövs en förbättrad produktionsplanering av järnvägsunderhållet. Kommunala projekt som berör järnvägen försvåras eftersom tillgången till tågfria tider är begränsad. Osäkerhet i planering för järnvägsunderhåll kan också ge osäkerhet för kommunala projekt med fördyrade entreprenadkostnader som följd. Det behövs en smidigare samverkan mellan Trafikverket och kommunen i gränssnittet mellan de olika ansvarsområdena.

God framförhållning, punktlighet och robusthet är viktiga faktorer som påverkar tågresandet, men omgivande miljö är också en faktor. Järnvägsinfrastrukturen innefattar bland annat stationer, broar och gångtunnlar. Gestaltning, skötsel och underhåll av järnvägsbanans omgivande delar påverkar upplevelsen för tågresenären och kan påverka resandet. Miljön är en del av entrén till staden och sätter också en status för tåg som färdmedel. Klotter och nedskräpning kan förfula medan medveten gestaltning och skötsel kan bidra till attraktiviteten. Det bör finnas en samverkan med staden avseende ambition och ansvar kring underhåll av banans omgivande delar.

Vi bedömer att samverkan underlättas av förslaget att Trafikverket får en aktivare roll i drift- och underhållsarbetet.

Kristina Magnusson
Stadsbyggnadsdirektör

Lena Gerdtsen
T f avdelningschef
Hållbar stadsplanering